VJETRENICA – POGLED U DUŠU ZEMLJE**Ivo Lučić**

U privatnoj nakladi autora tiskana je raskošna monografija špilje Vjetrenice, zasigurno jedne od najboljih dosad objavljenih monografija nekog speleološkog objekta uopće. Ova opse•na knjiga na 324 stranice sa 200 fotografija, 65 ilustracija, crte•a i faksimila, 15 karata i 10 tablica rezultat je dugogodišnjeg sakupljanja i analize brojnih i teško dostupnih literaturnih izvora, terenskog istra•ivanja te suradnje s gotovo 150 stručnjaka.

U njoj promatramo nastanak krša, upoznajemo geološko, zemljopisno, povijesno i kulturno naslijeđe Popova polja, prolazimo kroz sve dijelove Vjetrenice... Posebnu vrijednost monografiji dao je eminentni slovenski biospeleolog Boris Sket koji ju je dopunio obimnim prilogom o •ivom svijetu i ekologiji špilje.

Info: Ivo Lučić, avenija Dubrava 256d, 10040 Zagreb- Dubrava, 098/347-669 ili Speleološki klub "Ursus spelaeus", Kurelčeva 3, 47000 Karlovac. Cijena: 50 eura + poštarina

VJETRENICA – INSIGHT INTO THE EARTH'S SOUL

Ivo Lučić

A magnificent monograph of Vjetrenica pit was published privately by the author and it is considered to be one of the best monograph of the speleological object to have been published so far. This comprehensive book containing 324 pages with 200 photos, 65 illustrations, drawings and facsimiles, 15 maps and 10 tables is a result of a long-standing collection and analysis of numerous hard to obtain literary sources, field exploration and collaboration of almost 150 experts.

The book examines the beginnings of Karst and introduces the reader to geological, historical and cultural heritage of Popovo polje taking him/her through all parts of Vjetrenica. An eminent Slovene biospeleologist Boris Sket has given this monograph a valuable addition with an extensive appendix covering the wildlife and ecology of the pit.

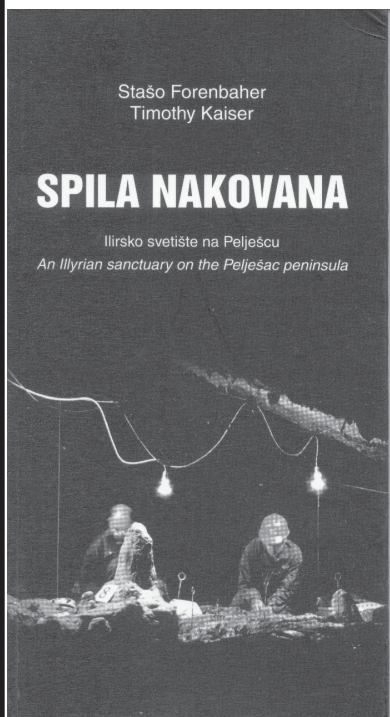
Info: Ivo Lučić, Avenija Dubrava 256d, 10040 Zagreb- Dubrava, 098/347-669 or Speleološki klub "Ursus spelaeus", Kurelčeva 3, 47000 Karlovac, Croatia. Price: 50 euro + delivery expenses

60

SPILA NAKOVANA – ILIRSKO SVETIŠTE NA PELJEŠČU**Staćo Forenbacher, Timoty Kaiser**

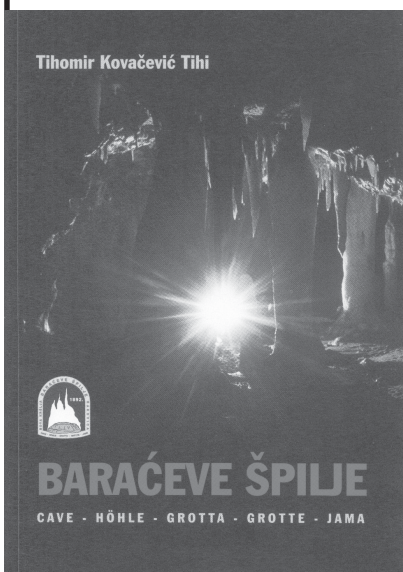
« A na Nakovani ima jedno misto di je zakopano blago. I govoru da će se to blago otkrit... ». Tako počinje jedna pelješka narodna predaja, ali i ova vrijedna knjiga koja obrađuje ilirsko svetište otkriveno u Spili Nakovana na Pelješcu. U knjizi pisanoj paralelno na hrvatskom i engleskom jeziku eminentni arheolozi, na svakoj od 137 bogato ilustriranih stranica, daruju nam djelić vlastita oduševljenja otkrićem blaga, odnosno ostvarenjem arheološkog sna nalazom tog iznimnog i netaknutog lokaliteta. Kakve se sve tu kriju tajne, što znamo, a što ćemo još morati otkriti, otkrijte sami na stranicama ove knjige.

Info: VBZ, Dračevićka 12, 10010 Zagreb. ili Speleološki klub "Ursus spelaeus", Kurelčeva 3, 47000 Karlovac. Cijena: 80 kuna + poštarina

SPILA NAKOVANA – ILLYRIAN SHRINE ON THE PENINSULA OF PELJEŠAC**Staćo Forenbacher, Timoty Kaiser**

« And in Nakovana there is a place where treasure is hidden. Rumours say it will be discovered. . . ». One old tradition from Pelješac begins with these lines as well as the book that deals with the Illyrian shrine in Nakovana on Pelješac. Eminent archaeologists share with us their own enthusiasm caused by the treasure discovered, in other words fulfilment of their archaeological dream - finding this exceptional and untouched site. The book is written in Croatian and English and contains 137 colourfully illustrated pages. What mysteries are still hidden there is not known; what is known and is yet to be discovered find it yourself on the pages of this book.

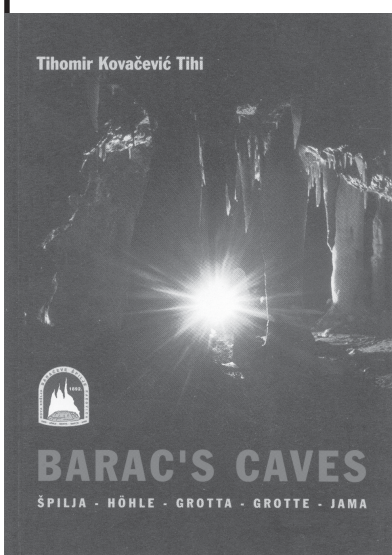
Info: VBZ, Dračevićka 12, 10010 Zagreb or Speleološki klub "Ursus spelaeus", Kurelčeva 3, 47000 Karlovac, Croatia. Price 15 euro + delivery expenses

BARAČEVE ŠPILJE
Tihomir Kovačević Tihi

Knjige o fenomenima našega krša mo•emo prebrojati na prste jedne ruke. Tim je vrijednija monografija Baračevih špilja kod Rakovice, objavljena na hrvatskom i engleskom jeziku. Autor, jedan od naših najeminentnijih speleologa, vodi nas kroz sve tri Baračeve špilje – njihov nastanak, razvoj, povijest istra•ivanja, paleontologiju i arheologiju. •ivi svijet špilja obrađen je u posebnoj poglavlju koje je napisao biospeleolog roman Ozimec. Knjiga pršti atraktivnim fotografijama u boji, od kojih su neke tiskane u kompletu razglednica. Izdavač te monografije je turistička zajednica općine Rakovica.

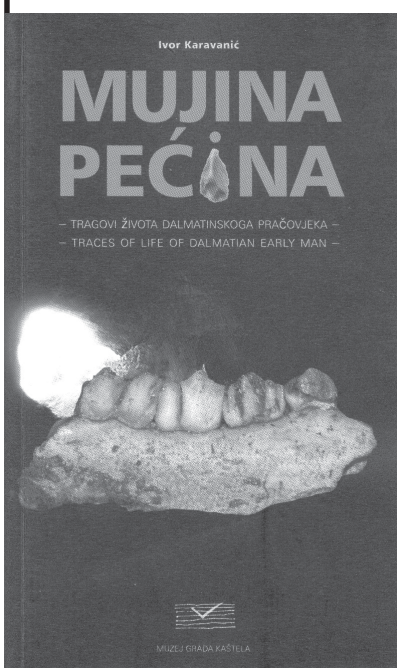
Info: Turistička zajednica općine Rakovica, Rakovica 6, 47245 Rakovica ili Speleološki klub "Ursus spelaeus", Kurelčeva 3, 47000 Karlovac. Cijena: samo za poštarinu.

BARAČ'S PITS
Tihomir Kovačević Tihi

Books describing the phenomenon of our karst are not very numerous. That is why the monograph about Barač's pits near Rakovica published in both Croatian and English is so precious. The author is one of our most eminent speleologists. He guides us through all three pits – from their evolution, the history of their exploration, paleontology and archeology. A special chapter dedicated to the colourful world of pits was written by a biospeleologist Roman Ozimec. The book is full of vivid, colour photos some of which have even been made into postcards. The publisher is Bureau of tourism, Municipality of Rakovica.

Info: Bureau of tourism, Municipality of Rakovica, Rakovica 6, 47245 Rakovica.or Speleološki klub "Ursus spelaeus", Kurelčeva 3, 47000 karlovac, Croatia. Price: only for delivery expenses

MUJINA PEĆINA – TRAGOVI •IVOTA DALMATINSKOG PRAČOVJeka
Ivor Karavanić

Muzej grada Kaštela, Kaštel Lukšić 2003

Knjiga koju ovdje predstavljamo katalog je izlo•be «Mujina pećina – tragovi •ivota dalmatinskog pračovjeka», postavljene u listopadu 2003. godine, u Muzeju grada Kaštela u Kaštel Lukšiću.

Izlo•ba vrlo zorno i edukativno prati povijest devetogodišnjih arheoloških istra•ivanja lokaliteta Mujina pećina, započetih 1995. godine, pod vodstvom dr. sc. Ivora Karavanića te uz sudjelovanje brojnih stranih i domaćih stručnjaka te dodiplomskih i poslijediplomskih studenata (lokalitet je istra•ivan i u ranijim razdobljima, ali se od 1995. godine prvi puta počinje istra•ivati kontinuirano, sustavno i planski)

Mujina pećina je izuzetno va•an hrvatski arheološki lokalitet, a pripada razdoblju srednjeg paleolitika. Radi se o jedinom sustavno istra•enom lokalitetu u ovom dijelu Hrvatske. Nalaze nađene u Mujinoj pećini svrstavamo u tzv. musterijensku kulturu (nazvanu po nalazištu Le Mustier u Francuskoj). Ova se kultura rasprostire u širokom vremenskom rasponu od dvjestotinjak do tridesetak tisuća godina prije Krista. U prostoru pećine nisu pronađeni nikakvi ostaci ljudi, već «samo» brojne kamene alatke i kosti •ivotinja. Prema rezultatima istra•ivanja, klima je u tom

razdoblju bila općenito hladnija nego danas, a razina mora znatno ni•a. Kaštelanski je zaljev tada bio kopno, a pećina dosta udaljena od obale.

Autor je izlo•be dr. sc. Ivor Karavanić, docent na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu uz suradnice Jacqueline Balen i Rajnu Šošić, a izlo•bu je udomio i organizirao Muzej grada Kaštela. Iako je izlo•ba od izuzetne koristi za predstavljanje i populariziranje rezultata istra•ivanja te educiranje i senzibiliziranje lokalne zajednice za čuvanje povijesne i prirodne baštine, najtrajniji je njezin rezultat upravo katalog koji ovdje predstavljamo. Radi se malenoj, izuzetno dobro i kvalitetno ilustriranoj knji•ici, koja jednostavnim jezikom govori o istra•ivanju najstarijih tragova •ivota na prostoru srednje Dalmacije. Knjiga je dvojezična, lijeve su stranice na hrvatskom, a desne na engleskom jeziku. Zahvaljujući brojnim fotografijama te preciznom i jednostavnom tekstu, svaki zainteresirani čitatelj mo•e dobiti osnovne informacije ne samo o nalazištu već i o širem prostornom i vremenskom kontekstu. Osim toga, slikom i riječi predstavljene su i metode istra•ivanja i njihova va•nost.

Izlo•ba i katalog reprezentativan su primjer kako treba raditi na popularizaciji arheološke struke i buđenju svijesti o potrebi čuvanja prirodnog i kulturnog naslijeđa. Ova je publikacija odličan primjer kako mala sredina, u suradnji sa stručnjacima i znanstvenim institucijama, mo•e inicirati projekte koji su istovremeno od lokalne i svjetske va•nosti. Mujina pećina, zahvaljujući ovim istra•ivanjima, postaje svjetski poznat lokalitet. Zbog već učinjenih devastacija zaštićena je i zatvorena •eljeznom ogradom, a uskoro će biti otvorena za širu javnost, kao dio turističke ponude kaštelanskog kraja.

dr. sc. Boris Olujć
Odsjek za povijest
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

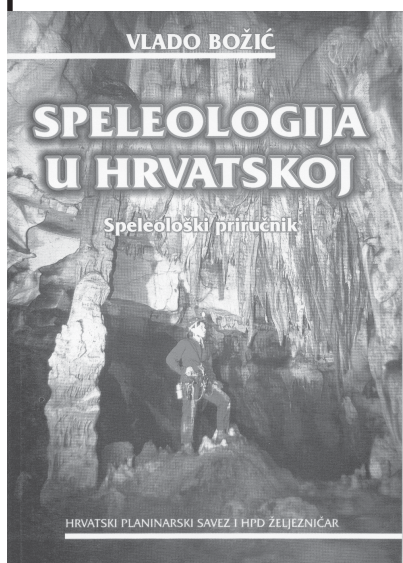
MUJINA CAVE –TRACES OF LIFE OF EARLY PRIMITIVE MAN IN DALMATIA

Ph.D. Ivor Karavanić

Kaštel town museum, Kaštel Lukšić 2003.

The piece of writing here presented is a catalogue of the exhibition named Mujo pit –traces of life of early primitive man in Dalmatia, showed to the public in October 2003, in Kaštel town museum in Kaštel Lukšić.

The catalogue is a short, simply written publication with high-quality illustrations about the exploration of the oldest traces of life in central Dalmatia. Mujo pit is an exceptionally important Croatian archaeological site dating from the middle Paleolithic. Mujo pit is a systematically explored site in this part of Croatia. The archaeological findings of Mujo pit are classified as the so-called Mustierian culture named after the archaeological finding Le Mustier in France. This culture extended over a long period, around 200 to 30 000 years BC. No human remains were found inside the pit, «merely» numerous stone tools and animal bones. The publication is published in Croatian and English, pages on the left side are in Croatian while those on the right in English. Thanks to numerous photos and precise, simple language in which it is written everyone interested can get basic information not only about the archaeological site but the wider cultural context as well.

SPELEOLOGIJA U HRVATSKOJ I RAZVOJ SPELEOLOŠKOG NACRTA

Vlado Božić

Hrvatski planinarski savez i HPD «•elježničar» - Zagreb

Danas znamo da je Hrvatska zemlja klasičnog krša sa preko 8000 istra•enih špilja i jama, vanrednim geološkim i hidrološkim formama, iznimnim arheološkim i paleontološkim špiljskim nalazima, te brojnim podzemnim endemskim i reliktnim organizmima. Kako smo to sve doznali i kako je tekla povijest speleoloških istra•ivanja na tlu Hrvatske od pretpovijesnih do najnovijih istra•ivanja mo•emo doznati na preko 130 stranica knjige, bogato opremljene fotografijama i drugim priložima. Na put nas vodi Vlado Božić, poznati hrvatski speleolog koji godinama istra•uje razvoj speleologije i ujedno predaje povijest speleoloških istra•ivanja na brojnim speleološkim školama. U posebnoj knji•ici obrađuje se razvoj speleološkog nacrtu u svijetu i kod nas. Obje knjige objavljene su kao speleološki priručnici iz kojih će osnovna znanja stjecati nove generacije speleologa koje čeka još mnoštvo tajni hrvatskog speleološkog Eldorada.

Informacije o knjizi: Hrvatski planinarski savez, Kozarčeva 22, 10000 Zagreb.

Cijena knjiga je 90 kn + poštarina.

SPELEOLOGY IN CROATIA AND THE DEVELOPMENT OF THE SPELEOLOGICAL MAP

Vlado Božić

Croatian mountaineering association and HPD «•elježničar» - Zagreb

It is well known that Croatia is a country with plenty of typical Karst areas with over 8000 pits and caves explored, great geological and water features, archaeological and palaeontological sites and numerous underground endemic and ancient species. The discovery of those above mentioned beauties and the history of speleological explorations in Croatia are described on over 130 pages of the book containing lots of photos and supplementary material. It has been written by Vlado Božić, a renowned Croatian speleologist who has dedicated years of his life to speleology and who gives lectures about the history of speleological explorations at various speleological schools. The Development of Speleological Maps is a booklet that, as its name clearly implies, deals with the development of speleological maps both in Croatia and the rest of the world. Both publications mentioned are published as speleological manuals to be of great help to all generations of new speleologists to come.

Information about the publications: Hrvatski planinarski savez, Kozarčeva 22, 10000 Zagreb, e-mail: hps@hinet.hr. Price: 15 euro + delivery expenses

Roman Ozimec